

Аліна Пішкар, студентка 6 курсу

Кіш Г.В., к.е.н., доцент

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ СТИМУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЗАКАРПАТТЯ

У сучасних умовах у світовому масштабі розвиток туристично-рекреаційної галузі є одним з найбільш динамічних, що обумовлено процесами глобалізації, підвищенням стандартів життя в економічно розвинутих країнах, масштабними інвестиціями у привабливі туристичні регіони та підвищенням мобільності населення. Сфера туристичного обслуговування ХХІ ст. посідає провідні позиції у світовій господарській системі: на неї припадає близько 10% виробленого у світі валового продукту, близько 30% світової торгівлі послугами, 7% загального обсягу світових інвестицій, 11% світових споживчих витрат, а також кожне 10-те робоче місце [5]. Аналіз праць видатних вчених показав, що в більшості країн світу на державному рівні туристична галузь розглядається як активізатор валютних надходжень, фактор підвищення попиту на товари національного виробництва, підвищення зайнятості. Однією із умов прискорення темпів росту туристичної галузі є збільшення інвестиційних надходжень зі сторони держави і приватного сектору. На сьогоднішній день, незважаючи на наявний природний, історико-культурний та рекреаційний потенціали, Закарпатська область не має реальної можливості задоволення усіх наявних потреб рекреантів. Однією із причин такого стану є потреба в інвестуванні матеріально-технічної бази обласних рекреаційних та туристичних підприємств, що й визначило напрямок дослідження, оскільки вкладення ресурсів у таку галузь як туризм мають здатність швидко повертатися, тобто сприяють швидкому обертанню капіталу, що, безумовно, є цікавим для інвесторів. Гальмування розвитку туристичної сфери в Закарпатській області потребує ефективніших заходів із боку держави. Питанням розвитку

туристичної сфери присвячені роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, а саме: Л. Агафонові, П. Гудзя, В. Гоблика, Л. Гонтражевської, П. Захарченка, В. Кифяка, А. А. Степанова, О. Г. Давидова, О. Любіцевої, М. Мальської, О. Соловійові, І. Твердохлібова, Т. Ткаченко, С. Цьохли, М. Школи та ін.

Завданням даної праці є наступне: визначити перспективи інвестування в туристичну галузь області та підвищення рівня зайнятості населення.

Після вступу України до ЮНВТО (1997 р.) відзначається активне реформування туристичної сфери, що знайшло виявлення у створенні нового іміджу українського туристичного продукту, який є конкурентоспроможним як у нашій країні, так і за кордоном; у комплексному підході до розвитку туризму на регіональному рівні, а також у підтримці розвитку малого та середнього бізнесу, про що свідчить зростання кількості туристів і обсягів надання їм послуг [1]. Слід відзначити, що простежується прямо пропорційна залежність — чим вищий дохід, тим більша кількість людей користується послугами туристичних фірм, адже маючи можливість на достойний відпочинок, кожна людина намагається довіряти туроператору та турагенту, які беруть на себе усі питання з організації відпочинку від придбання квитків до розміщення [3].

Для максимального фінансового та соціального ефекту від інвестування кожна держава має розробляти державну туристичну політику, основною ціллю якої має бути створення високоефективного конкурентоспроможного туристичного комплексу, зокрема туристичного кластеру як інноваційного утворення, що забезпечує можливості для обслуговування резидентів та нерезидентів, підвищує рівень зайнятості населення, а також впливає розвиток регіонів та країни загалом. Підтвердженням вищезазначеного є затвердження Кабінетом Міністрів України Стратегії розвитку Закарпатської області до 2020 року. Основними цілями програми є: створення сучасної спортивної, туристичної та транспортної інфраструктури для розвитку туризму світового рівня, підвищення рівня зайнятості населення, а також збільшення обсягу валютних надходжень за рахунок створення сприятливих умов для розвитку туристичної індустрії. Розглядаючи перелік інструментів державного

регулювання туристичної діяльності, відзначимо, що стимулювання умов залучення інвестицій у туристичну діяльність, особливо через ефективні форми державно-приватного партнерства, відносять до непрямих методів державного регулювання. Інструменти непрямого державного впливу представляють собою групу методів непрямого впливу держави на туристичну діяльність через створення економічного середовища, яке рухає діяльність суб'єктів туристичної сфери у потрібному напрямі для держави. Таким чином, для активізації туристичної діяльності в Закарпатській області доцільно проводити збалансовану цілеспрямовану підтримку, зокрема в економічній сфері — запровадження інвестиційного податкового кредиту, що у кінцевому результаті сприятиме підвищенню рівня зайнятості населення. Згідно із Законом України «Про внесення змін до деяких законів України з метою наукової і науково-технічної діяльності», інвестиційний податковий кредит являє собою відстрочку сплати податку на прибуток, що надається суб'єкту підприємницької діяльності на визначений строк з метою збільшення його фінансових ресурсів для здійснення інноваційних програм з наступною компенсацією відстрочених сум у вигляді додаткових надходжень податку через загальне зростання прибутку, що буде отримано згідно із чинним законодавством внаслідок реалізації інноваційних програм [2]. Надання інвестиційного податкового кредиту здійснюється на класичних умовах кредитування: забезпеченості, строковості, платності та цільового використання, тобто його доцільно здійснювати під інноваційні програми та проекти, які забезпечують реалізацію науково-технічних пріоритетів, зокрема науково-технічне оновлення виробництва з підвищенням його техніко-економічних показників і забезпеченням конкурентоспроможності на світовому ринку; прискорення розвитку наукомістких і високотехнологічних сфер і виробництв, покращення економічного стану регіонів; розширення виробництва в найбільш пріоритетних і ефективних для економіки регіону секторах ринку [4].

Інвестування в розвиток туристичної галузі Закарпатської області сприятливо впливає на формування зайнятості населення. Потреба в спеціалістах для даної сфери дуже специфічна. Треба врахувати, що в цьому секторі капіталовкладення на навчання робочої сили на 25% нижчі, ніж в середньому в промисловості. Поряд з впливом туризму й рекреації на зайнятість населення, вони утримують населення в даній області (посилення місцевого патріотизму, прагнення до збереження цінностей та ін.).

Можна зробити висновок, що інвестиційна політика в туристичній галузі повинна бути збалансованою і спрямованою на гармонійне доповнення внутрішніх інвестицій зовнішніми, де визначальним фактором будуть інтереси регіону, його інноваційний розвиток. Для вирішення проблеми інвестиційно-інноваційного розвитку необхідно стимулювати попит на туристичну продукцію, яка є більш якісною, коштує дорожче і забезпечує більш високий прибуток, підвищує рівень зайнятості населення та конкурентоспроможність на державному та світовому рівнях. Забезпечити зростання споживчого попиту може держава в контексті структурної модернізації економіки. Якщо це відбудеться в масштабах країни, можна очікувати збільшення національного доходу та сталого розвитку економіки. Вирішення вищезазначених проблем дозволить активізувати інноваційні процеси та підвищити конкурентоспроможність туристичної галузі з урахуванням глобальних викликів сучасної світової економіки.

Література

1. Вишневська О. О. Феномен туризму у сучасному соціокультурному просторі: монографія / О. О. Вишневська. — Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. — 296 с.
2. Кміть В. М. Інвестиційний податковий кредит як основа державного стимулювання інвестиційно-інноваційної активності підприємств / В. М. Кміть, М. М. Бугіль // Формування ринкової економіки в Україні : зб. наук. праць. —

Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2011. — № 23. — С. 314–320.

3. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг [Електронний ресурс]: підручник / Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. П. — К. : Знання, 2008. — 661 с. — Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/turizm/mizhnarodniy_turizm_i_sfera_poslug_-_malska_mp.

4. Мулярчук С. Основні тенденції державного регулювання туризму в Україні [Електронний ресурс] / С. Мулярчук, Г. Швороб // Наукові конференції: [веб-сайт]. — Режим доступу: <http://conferences.neasmo.org.ua/node/180>.

5. Статистичний звіт ЮНВТО за 2016 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.e-unwto.org/toc/wtobarometereng/14/5>